

Innst. O. nr. 15

(2007-2008)

Innstilling til Odelstinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Ot.prp. nr. 72 (2006-2007) og Ot.prp. nr. 3 (2007-2008)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om lov om endringer i lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven)

Til Odelstinget

Samferdselsdepartementet legger i Ot.prp. nr. 72 (2006-2007) og Ot.prp. nr. 3 (2007-2008) fram forslag til lov om enkelte endringer i lov om elektronisk kommunikasjon.

1. OT.PRP. NR. 72 (2006-2007)

1.1 Sammendrag

Endringsforslagene i Ot.prp. nr. 72 (2006-2007) er i all hovedsak motivert av den markedsmessige og tekniske utviklingen innenfor området for elektronisk kommunikasjon. I tillegg har erfaringer med bruken av regelverket både nasjonalt og innenfor EØS-området siden 2003, ført til behov for enkelte justeringer i nasjonal lovgivning, herunder har det fremkommet behov for sterkere virkemidler på tilsynssiden.

De telepolitiske målsettingene ligger fast, slik de framgår i ekomlovens formål om å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for bærekraftig konkurranse.

Forslagene om endringer for å sikre sterkere virkemidler på tilsynssiden tar sikte på å tilrettelegge for bedre måloppnåelse av disse målsettingene.

Ekomreguleringen søker å ivareta viktige hensyn som teknologinøytralitet, markedsnøytralitet, samfunnssikkerhet, nyskaping og konkurranse.

Med de endringene som foreslås i proposisjonen, ønsker departementet å oppnå en bedre balanse mellom de ulike hensynene og interessene som knytter seg til elektronisk kommunikasjon.

1.1.1 Utvikling og status på området

Lov om elektronisk kommunikasjon omfatter alle former for overføring av elektromagnetiske signaler, enten det skjer via elektrisk strøm, lys (optiske overføringsmedier), radiosignaler eller andre former.

Loven omfatter dermed all transmisjonsvirksomhet med tilhørende tjenester, utstyr og installasjoner uten hensyn til hvilken teknologi det tas utgangspunkt i.

Eksempel på ledningsbundne nett er det faste jordbundne telenettet, kabel-TV-nett med mer. Eksempel på radiobaserte nett er mobiltelefonnett eller annen trådløs radioaksess, radiolink, satellittnett, samt jordbundne nett for analog- og digital-TV og radio.

Internett fremstår for brukerne som ett enhetlig nett. Det er imidlertid ikke et eget fysisk overføringsnett, men et tjenestenett som i stor grad benytter ulike typer infrastruktur som opprinnelig er bygget ut for andre teletjenester. Internetteknologien gjør det mulig å knytte sammen ulike typer fysiske nett i en stor sammenhengende logisk nettinfrastruktur.

MARKEDSUTVIKLINGEN

Utviklingen i det norske ekommarkedet de siste fem årene viser at markedet fortsatt er i sterk vekst og utvikling. Det lanseres stadig nye tekniske løsninger, tjenester og forretningsmodeller, og folk er raske med å ta de nye tjenestene i bruk. Den totale omsetningen i ekommarkedet øker fortsatt, om enn med en noe lavere takt enn tidligere.

Antallet registrerte tilbydere av offentlige elektroniske kommunikasjonsnett og offentlige elektro-

niske kommunikasjonstjenester har økt betydelig siden liberaliseringen i 1998. Per utgangen av mars 2007 var det registrert over 200 tilbydere, mens det var færre enn 90 registrerte tilbydere ved utgangen av 2002. Det store antallet aktører i ekommarkedet er relativt små selskaper med et begrenset antall kunder.

Et mindre antall av aktørene selger ekom-tjenester basert på egen infrastruktur, mens mange er tjenestetilbydere som videreselger tjenester basert på avtaler med aktører som har egen infrastruktur. Markedet for bredbånd skiller seg noe ut fra andre deler av markedet ved at en stor del av aktørene har bygget ut lokale eller regionale nett som er grunnlag for tjenester i et geografisk avgrenset marked.

Den teknologiske og markedsmessige utviklingen gjør at det ikke i samme grad som tidligere er naturlig å skille mellom ulike former for teknologisk overføring av kommunikasjon. Digitaliseringen har gjort at skillet mellom telekommunikasjon, informasjonsteknologi og kringkasting langt på vei er visket ut og konvergert til et samlet marked for elektronisk kommunikasjon (ekom).

Antall personer som har tilgang til Internett, eller som benytter Internett daglig, øker sterkt. Om lag seks av ti husholdninger hadde bredbånd ved utgangen av 2006. De fleste benytter ADSL som tilknytningsteknologi, men andelen som benytter bredbånd via kabel-TV eller optisk fiber, har økt betydelig de siste årene. I løpet av 2006 er det også et betydelig antall abonnenter som har tatt i bruk bredbånd via radioaksess.

PRISUTVIKLINGEN

I internasjonal sammenheng har Norge på 2000-tallet hatt et lavt prisnivå og et godt utvalg av ekom-tjenester over hele landet.

De internasjonale prissammenlikningene viser at Norge har lavere priser enn mange andre land innenfor OECD-området med både flere konkurrerende operatører og langt større kundegrunnlag. De nordiske landene, inkludert Norge, er blant de billigste landene for flere tjenester.

KRINGKASTING

De digitale radiosendingene når 70 pst. av befolkningen på riksnettet (april 2007). Utbyggingen av det digitale bakkenettet for fjernsyn startet høsten 2006, og høsten 2007 skal det digitale nettet være tilgjengelig i 3 av 11 regioner. Det analoge nettet skal etter planen slukkes helt innen utgangen av 2009.

MOBILKOMMUNIKASJON

Telenor og NetCom har hvert sitt riksdekkende mobilnett (GSM-nett). Begge tilbyderne har oppgradert nettene for økte dataoverføringshastigheter. 1. februar 2007 åpnet Network Norway et nytt GSM-

nett. Det planlegges et landsdekkende nett der utbyggingen i første omgang vil gjøres i de større byene. Teletopia Mobile Communications AS fikk i 2002 tillatelse til å etablere et GSM-nett i 1800 MHz-båndet. Nettet er bygget ut hovedsakelig i Oslo-området og er senere overtatt av MTU-gruppen.

I Norge er det gitt tre tillatelser til etablering av tredjegerasjons mobilnett (3G), henholdsvis til NetCom as, Telenor ASA og Hi3G Access Norway AS. Sistnevnte aktør har ennå ikke startet utbygging. NetCom har bygget ut i tråd med sin konsesjon, og Telenor er forpliktet til å ha fullført dekningsforpliktelsene pr. 1. mars 2007. I desember 2004 ble Nordisk Mobiltelefon Norway AS gitt tillatelse til å anvende de tidligere NMT-frekvensene til etablering av et mobilkommunikasjonsnett. Tjenestene i nettet markedsføres under navnet ICE. Nordisk Mobiltelefon har så langt oppfylt sine dekningsforpliktelser i henhold til tillatelsen, og vil bygge ut ytterligere basestasjoner i 2007.

1.1.2 Utfordringer og behov for endringer i dagens regelverk

Den raske utviklingen innenfor elektronisk kommunikasjon medfører stadige behov for endringer og justeringer av lovverket. Erfaringer med bruken av regelverket både nasjonalt og innenfor EØS-området siden 2003, fører også til behov for enkelte justeringer i nasjonal lovgivning. Departementet legger derfor med proposisjonen frem forslag til enkelte endringer og presiseringer i gjeldende ekomlov.

Forslagene bygger i hovedsak på den tekniske og markedsmessige utviklingen, i tillegg til behov for sterkere virkemidler på tilsynssiden.

EUs revisjon av gjeldende regulering (ekompakken) som vårt nasjonale regelverk bygger på, er nå startet opp. Resultatet av EUs revisjon vil først kunne forventes å skulle gjennomføres i EU og EØS-statenes nasjonale regelverk med ikrafttreden i 2010-2011. Departementets foreliggende odelstingsproposisjon med forslag til revisjon av ekomregelverket tar ikke opp i seg denne nye EU-revisjonen.

Revisjonen som det redegjøres for i proposisjonen, tar sikte på å imøtekomme nasjonalt behov for endringer/justeringer i ekomregelverket i mellomperioden fram til ikrafttreden av eventuelle lovendringer som følge av EUs revisjon. I tillegg vil det senere kunne være behov for å komme tilbake til Stortinget med fremlegg om særlige spørsmål som er under vurdering blant annet i EU. Det vises her blant annet til at EU 21. februar 2006 vedtok et direktiv om lagring av elektroniske kommunikasjonsdata.

1.1.3 Særlige mobilregulerte soner

Departementet har i samarbeid med Post- og teleilsynet vurdert spørsmålet for særskilte mobilregu-

lerte soner knyttet til politiets, Forsvarets og Kriminalomsorgens behov for begrenset bruk av allerede tildelte frekvenser. I dette arbeidet har ekommyndigheten i februar 2007 nedsatt en arbeidsgruppe under ledelse av Post- og teletilsynet med deltakere fra tilbyderne, justismyndighetene og Forsvaret, som utreder de praktiske konsekvenser av innføring av mobilregulerte soner. Vurderinger vedrørende særskilte mobilregulerte soner har, sammen med endringene i straffeprosessloven, ført til at det foreslås justeringer i ekomloven for å tilrettelegge for særskilte mobilregulerte soner.

KORT OM LOVFORSLAGET

Samferdselsdepartementet foreslår i § 6-2 å innta et hjemmelsgrunnlag i ekomloven som gir politiet en begrenset rett til å ta i bruk frekvenser som er tildelt andre, dersom vilkårene for identifisering av kommunikasjonsanlegg ved bruk av teknisk utstyr etter straffeprosessloven foreligger. Videre foreslår Samferdselsdepartementet å ta inn et hjemmelsgrunnlag som gir myndigheten rett til å gi tillatelse til politiet til å ta i bruk frekvenser som allerede er tildelt andre også til andre formål av mer forebyggende karakter. Også Forsvaret og Kriminalomsorgen kan gis slik tillatelse av myndigheten.

Det forutsettes at bruken av særlige mobilregulerte soner ikke får urimelige konsekvenser for frekvensinnehaverne og sluttbrukerne, og at eventuelle uheldige sider ved etablering av mobilregulerte soner så langt som mulig avhjelpes. Hjemmelen for etablering av særlige mobilregulerte soner bør derfor avgrenses til politiet, Forsvaret og Kriminalomsorgen, som klart har identifisert et behov for en slik hjemmel.

Departementet har delvis valgt å imøtekomme tilbydernes ønske om å bli varslet ved etablering av mobilregulerte soner, ved å foreslå at tilbyderne normalt skal bli underrettet i de tilfeller hvor Forsvaret, politiet og Kriminalomsorgen etter søknad har fått tillatelse fra myndigheten til å etablere mobilregulert sone.

NÆRMERE OM MOBILREGULERTE SONER

Ved lov 17. juni 2005 nr. 87 om endringer i straffeprosessloven og politiloven har politiet i straffeprosessloven § 216 b annet ledd bokstav c fått adgang til å foreta identifisering av mobiltelefoner og andre kommunikasjonsanlegg ved bruk av teknisk utstyr.

Lovendringen gir domstolen på visse vilkår kompetanse til ved kjennelse å beslutte at politiet kan bruke peileutstyr for å identifisere mobiltelefoner som brukes innenfor et begrenset område, som for eksempel den mistenktes bosted eller arbeidssted. Etter at telefonen er identifisert, kan politiet starte prosessen som leder til alminnelig kommunikasjonsavlytting.

Gjennomføring av lovendringen i straffeprosessloven forutsetter etablering av såkalte mobilregulerte soner. Mobilregulerte soner kan opprettes ved at trafikken jammes - dvs. at det sendes ut signaler som interfererer med og blokkerer mobilsignal, og/eller ved at det etableres falske basestasjoner som avslører mobiltelefonenes identitet og deretter overtar telefonens kontakt med nettilbyders basestasjon (oppfangere).

Samferdselsdepartementet og Post- og teletilsynet forvalter det elektromagnetiske frekvensspekteret og tildeler frekvenstillatelser med hjemmel i ekomloven § 6-2. Etter ekomregelverket og fast forvaltningspraksis kan en frekvenstillatelse ikke nyttes av andre enn den som har fått tildelt tillatelsen med mindre dette fremkommer av tillatelsen selv. Denne ordningen må likevel kunne fravikes dersom sterke samfunnshensyn tilsier det. For å sikre at kommunikasjonshensyn blir ivaretatt ved gjennomføringen av straffeprosesslovens bestemmelser, samt for å sikre harmonisering av lovverket, foreslår Samferdselsdepartementet på dette grunnlag å innta et hjemmelsgrunnlag (§ 6-2 nytt fjerde–syvende ledd) for etablering av særlige mobilregulerte soner som gir begrenset rett til å ta i bruk frekvenser som er tildelt andre.

I tillegg til at politiet vil få en begrenset rett til å ta i bruk frekvenser som er tildelt andre dersom vilkårene for identifisering av kommunikasjonsanlegg ved bruk av teknisk utstyr etter straffeprosessloven foreligger, foreslår departementet å ta inn et hjemmelsgrunnlag som gir myndigheten rett til i særlige tilfeller når viktige tjenestlige behov tilsier det, å gi tillatelse til politiet til å ta i bruk frekvenser som allerede er tildelt andre, også til andre formål av mer forebyggende karakter. Også Forsvaret for øvingsformål og Kriminalomsorgen kan gis slik tillatelse av myndigheten. For Kriminalomsorgen er det særlig aktuelt å benytte mobilregulerte soner i tilknytning til fengselsanstalter for å hindre/kontrollere kommunikasjon med innsatte.

Det er en forutsetning at bruken av særlige mobilregulerte soner ikke får urimelige konsekvenser for frekvensinnehaverne og sluttbrukerne, og at eventuelle uheldige sider ved etablering av mobilregulerte soner så langt som mulig avhjelpes. Hjemmelen for etablering av særlige mobilregulerte soner foreslås derfor avgrenset til politiet, Forsvaret og Kriminalomsorgen, som klart har identifisert et behov for en slik hjemmel.

Virksomheten til Post- og teletilsynet skal i samsvar med vedtak i Stortinget være selvfinansiert. Gebyrene skal dekke kostnadene med den delen av forvaltningsvirksomheten som Post- og teletilsynet utøver. Samferdselsdepartementet legger opp til at Forsvaret, politiet og Kriminalomsorgen ikke skal betale gebyr for mobilregulerte soner til Post- og teletilsynet. Tilsynets kostnader vil således måtte bli dekket

av tilbydere av elektroniske kommunikasjonsnett- og tjenester.

1.1.4 Bredbåndstelefonti

Den markedsmessige og teknologiske utviklingen gir grunnlag for utvikling av et stort antall nye tjenester over trådløse og faste bredbåndsforbindinger.

Departementet har vurdert om bredbåndstelefonti (også omtalt som IP-telefonti eller VoIP) er hensiktsmessig regulert i ekomlovgivningen. Departementets konklusjon er at dagens regelverk i hovedsak er godt tilpasset til å regulere også bredbåndstelefonti. Det er således etter departementets oppfatning ikke på det nåværende tidspunkt nødvendig eller ønskelig å gjøre andre endringer i ekomregelverket på grunn av framveksten og utviklingen av bredbåndstelefontitjenester.

Samferdselsdepartementet ser det imidlertid som sannsynlig at det vil kunne oppstå tvil om noen av disse bredbåndstelefontitjenestene skal anses for å være en "elektronisk kommunikasjonstjeneste", og om tilbyderen av tjenesten således vil bli underlagt de forpliktelser og rettigheter som gjelder for tilbydere av elektroniske kommunikasjonstjenester.

For å unngå overregulering, og av hensynet til forutsigbarhet for tilbydere og forbrukere, ønsker Samferdselsdepartementet at det tas inn en hjemmel som gir departementet anledning til å unnta visse tjenester fra regelverket for elektronisk kommunikasjon ved forskrift eller enkeltvedtak. Endringen foreslås inntatt ved å endre § 1-2 om lovens virkeområde.

1.1.5 Spam og ondartet programvare

Fremveksten av Internett og e-post har gitt svært store positive samfunnsmessige virkninger både for næringsliv, forbrukere og myndigheter. I kjølvannet av den positive utviklingen har det imidlertid oppstått negative fenomener i form av spam og ondartet programvare, som er med på å hemme en fortsatt god utvikling.

Spam er en betegnelse som i dagligtale ofte blir brukt om uønsket og masseutsendt e-post. Betegnelsen er ikke tidligere anvendt i lovgivning, og det finnes per i dag ikke noen legaldefinisjon av spam. Det samme gjør seg gjeldende med begrepet ondartet programvare, som blir brukt om uønskede programerte instruksjoner på en datamaskin.

Departementet har vurdert om gjeldende regulering er et hensiktsmessig virkemiddel for å kunne bekjempe spam og ondartet programvare (tidligere også omtalt som skadelig kode) innenfor rammen av ekomlovgivningen.

Departementet foreslår en mindre presisering i ekomloven § 2-3 for å sikre at det kommer klart frem at myndigheten gjennom enkeltvedtak og forskrift

kan kreve at tilbyder skal gjennomføre tiltak som begrenser mengden av spam og ondartet programvare. Departementet foreslår ikke på det nåværende tidspunkt forskriftsendring på dette punkt, men vil i samarbeid med Post- og teletilsynet følge utviklingen nøye, og fortløpende vurdere behovet for å ta i bruk regulering.

1.1.6 Tilbakebetaling

Etter lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) kan tilbydere med sterk markedsstilling pålegges prisforpliktelser for levering av tilgang til egne nett og tjenester til andre tilbydere. Dersom tilbyder med sterk markedsstilling tar for høy pris i forhold til fastsatte priskrav, er det ikke hjemmel i ekomloven for å kreve overprisen tilbakebetalt. Et tilbakebetalingskrav må således avgjøres etter andre rettsgrunnlag enn ekomloven, og av andre organer enn ekommyndigheten.

Ved vedtakelsen av ekomloven i 2003 ble mangelen på hjemmel for tilbakebetaling kritisert av flere av de nye tilbyderne som er avhengig av tilgang til Telenors nett. I Innstilling fra samferdselskomiteen om ekomloven, Innst. O. nr. 121 (2002-2003), ble Samferdselsdepartementet bedt om å vurdere om det skal etableres en hjemmel for tilbakebetaling i ekomloven for de tilfeller prisen ikke har vært i samsvar med krav om kostnadsorientert pris, og eventuelt komme tilbake til Stortinget med forslag til hjemmel. Komiteens begrunnelse var at når tidspunkt for retting av priser etter klage blir satt til vedtakstidspunktet, kan netteier ha et incitament til å beregne seg for høye priser. Hvis myndighetene har hjemmel til å sette et annet tidspunkt for retting enn vedtakstidspunktet, kan det hevdes at netteierne blir stimulert til å sette riktigere priser og markedet blir mer selvregulerende.

I § 10-12 foreslås det innført en ny regel om tilbakebetaling i ekomloven.

Bestemmelsen foreslås gitt virkning der tilbyder med sterk markedsstilling tar for høy pris i forhold til fastsatte priskrav. Bestemmelsen vil etablere et rettsgrunnlag slik at tilbydere som kjøper innsatsfaktorer av tilbyder med sterk markedsstilling, kan få tilbakebetalt overprisen. Bestemmelsen foreslås gitt virkning for overpris som er tatt etter iverksettelse av lovendringen.

Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse der Post- og teletilsynet har fastsatt en maksimalpris eller en LRIC-pris forutsatt at disse overholdes.

1.1.7 Overtredelsesbot, straff og tvangsmulkt

Alle overtredelser av ekomloven er straffesanksjonert (§ 12-4). Videre er det i loven hjemlet flere forvaltningstiltak, for eksempel tvangsmulkt (§ 10-7) og pålegg om retting (§ 10-6). Loven inneholder in-

gen bestemmelser som gir hjemmel for å pålegge administrativ sanksjon, slik dette er definert i Sanksjonsutvalgets innstilling NOU 2003:15 "Fra bot til bedring". En administrativ sanksjon vil etter innstillingen eksempelvis være overtredelsesgebyr.

Ekomloven med forskrifter fastsetter en rekke plikter for tilbydere av ekomtjenester. I tillegg fastsettes et betydelig omfang plikter gjennom enkeltvedtak.

Tilsynsmyndigheten har per i dag få muligheter til å sanksjonere allerede begåtte brudd på handlingsnormer fastsatt i enkeltvedtak.

Det foreslås å utvide sanksjonsmulighetene ved overtredelser av ekomloven, forskrift og enkeltvedtak gitt med hjemmel i loven, ved å innføre en ny regel om overtredelsesbot (vanligvis omtalt som overtredelsesgebyr). De konkrete reglene for utmåling av boten vil bli fastsatt i forskrift.

Samtidig foreslås det å konkretisere hvilke sanksjoner som skal anvendes på hvilke overtredelser, herunder ved å foreslå endringer i bestemmelsen om straff for overtredelser av ekomloven. Endelig foreslås det endringer i bestemmelsen om tvangsmulkt. Hovedformålet er å innføre et mer nyansert sanksjonssystem enn det som finnes i dag ved brudd på ekomloven, ekomforskriften og vilkår gitt med medhold i loven.

Samlet sett innebærer endringene etter departementets vurdering et sett med virkemidler som i større grad er tilpasset ekommarkedet enn tilfellet er etter dagens reaksjonssystem, uten at det går ut over rettsikkerheten.

NÆRMERE OM LOVFORSLAGENE

Departementet mener det er behov for å styrke det administrative sanksjonsapparatet når det konstateres brudd på ekomloven.

Myndighetene har erfart at en rekke plikter i ekomloven ikke uten videre etterleves. I en del tilfeller vil aktørene ha et økonomisk incitament til å ikke oppfylle plikter eller etterleve forbud. De virkemidler som tilsynet har i dag er ikke tilstrekkelige til å sikre etterlevelse, fordi de i seg selv ikke vil redusere de økonomiske incentivene til å bryte reglene.

Det foreslås å innføre en ny regel om overtredelsesbot i § 10-13 for å utvide sanksjonsmulighetene ved overtredelser av ekomloven, forskrifter gitt med hjemmel i loven eller ved overtredelser av enkeltvedtak og beslutninger fattet med hjemmel i ekomloven. I høringen ble begrepet overtredelsesgebyr benyttet. Det har imidlertid blitt stilt spørsmål til om det er korrekt å bruke betegnelsen "gebyr" om den sivilrettslige sanksjonen som foreslås i § 10-13. Det foreslås derfor i stedet å bruke betegnelsen "overtredelsesbot". Denne begrepsendringen medfører ingen realitetsendring.

Samtidig foreslås det å konkretisere hvilke sanksjoner som skal kunne anvendes på ulike overtredelser, blant annet ved å foreslå endringer av nå gjeldende straffebestemmelse i § 12-4. I tillegg foreslås det en endring i § 10-7 om tvangsmulkt. Tidspunktet for når tvangsmulkt begynner å løpe skal etter forslaget fastsettes av myndigheten. Samtidig foreslås det tatt inn en hjemmel til å frafalle krav om påløpt mulkt helt eller delvis.

1.1.8 Brukerklagenemnda

I Ot.prp. nr. 58 (2003-2004) ble det fastsatt at det skulle opprettes en brukerklagenemnd for elektronisk kommunikasjon (BKN). BKN er en forbrukerklageordning hvor forbrukere på en rask og billig måte skal kunne få behandlet sine klager på elektroniske kommunikasjonstjenester. Videre skal nemnda være en uavhengig bransjenemnd, finansiert av tilbyderne. Nemnda treffer rådgivende, ikke bindende avgjørelser, og utøver ikke forvaltningsvirksomhet.

Brukerklagenemnd for elektronisk kommunikasjon (BKN) ble opprettet med virkning fra 1. februar 2006.

På bakgrunn av erfaringer gjort i arbeidet med opprettelsen av Brukerklagenemnda og senere, samt endringer i markedet for elektronisk kommunikasjon, foreslås det å gjøre enkelte endringer i bestemmelsen om nemnda (§ 11-5). Hovedprinsippet i gjeldende bestemmelse om at det skal være en klagenemnd på området for elektronisk kommunikasjon, foreslås imidlertid videreført.

Det rettslige grunnlaget for BKN finnes i ekomloven § 11-5 og ekomforskriften § 10-1 med tillegg av nemndsavtalen for BKN. Dagens avtalemodell har imidlertid vist seg å være et lite egnet instrument da administrasjonen av avtaleinngåelsene er ressurskrevende. I tillegg fremstår forholdet mellom avtalepliktig tilbyder som på tross av plikten ikke har inngått avtale og sluttbruker som ønsker å klage, noe uklart.

Samferdselsdepartementet foreslår på denne bakgrunn at lovgrunnlaget for nemnda endres fra å forutsette en avtalebasert nemnd, til at tilbydernes plikter i forhold til nemnda lovfestes.

Departementet ønsker å videreføre at BKN skal være tilbyderfinansiert og anser det mest hensiktsmessig at denne plikten tas inn i loven.

Brukerklagenemndas karakter som en bransjenemnd forutsettes videreført. Myndigheten foreslås gitt hjemmel til å fastsette nærmere bestemmelser om nemnda.

1.1.9 Om øvrige forslag

ENUM (DATABASELØSNINGER SOM OVERSETTER TELEFONNUMRE TIL INTERNETTDOMENENAVN)

ENUM er et databasesystem som kan legge til rette for en mer effektiv form for samtrafikk mellom

forskjellige typer for elektronisk kommunikasjon. En ENUM-database vil kunne fungere som et logisk samtrafikkpunkt.

Post- og teletilsynet kan etter ekomloven fastsette planer for navn og adresser for elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester, samt gi forskrifter og tillatelser til bruk av ressursene. I Ot.prp. nr. 58 (2002-2003) er det presisert at tilsynets kompetanse også omfatter databaseløsninger som oversetter telefonnumre til internettdomenenavn (ENUM).

Ved vedtakelsen av ekomloven var arbeidet med ENUM kommet svært kort. Det er derfor behov for en mindre lovendring med sikte på å presisere at myndigheten også på området for nummer, navn og adresser kan sette ut oppgaver som ikke faller inn under forvaltningens kjerneområde, til private i tillegg til andre myndighetsorganer. Formålet med dette er blant annet å kunne tilrettelegge for introduksjon av ENUM på kommersiell basis for å bidra til innovasjon, herunder nye elektroniske kommunikasjonstjenester.

Departementet ønsker å legge til rette for bruk av ENUM, men mener at det på det nåværende tidspunkt er for tidlig i forhold til utviklingen av markedet å gi tilbyderne pålegg om bruk av en slik base.

ANDRE ENDRINGER

Endringene gjelder forslag til å sikre at tilbyder bevarer taushet om opplysninger som mottas fra annen tilbyder ved kjøp av nødvendige innsatsfaktorer i tjenesteproduksjonen, sikre at myndigheten har hjemmel til å påby tiltak for å hindre utstråling som forstyrrer elektronisk kommunikasjon uansett hvilken type utstyr det er som forårsaker forstyrrelsen, sikre at myndigheten kan kalle tilbake radioamatørlisensen når innehaveren har opptrådt i strid med forskrift om radioamatørlisens, samt enkelte mindre justeringer i et fåtall andre bestemmelser.

1.1.10 Økonomiske og administrative konsekvenser

Enkelte av forslagene om lovendringer vil føre til at det må påregnes noe økt ressursbruk for Post- og teletilsynet. Dette gjelder forslag til ny § 6-2 fjerde til syvende ledd om mobilregulerte soner. Post- og teletilsynet er brukerfinansiert. Økte kostnader for tilsynet vil derfor måtte finansieres av markedet. Lovforlaget hjemler bl.a. etablering av mobilregulerte soner. Slik etablering vil også kunne føre til noe økte kostnader for politiet, Forsvaret og Kriminalomsorgen ved kjøp av utstyr mv.

Oppfølging av hjemmel for tilbakebetaling i forslag til ny § 10-12 må også antas å kunne kreve noe ekstra ressurser for Post- og teletilsynet, særlig i en startfase.

Innføring av overtredelsesbot, jf. forslag til ny § 10-13, vil kunne kreve økte ressurser i Post- og teletilsynet i en innføringsfase.

1.2 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eirin Falset, Karita Bekkemellem, Irene Johansen, Synnøve Brenden Klemetrud, Tor-Arne Strøm og Truls Wickholm, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud, lederen Per Sandberg og Arne Sortevis, fra Høyre, Øyvind Halleraker og Trond Helleland, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, fra Kristelig Folkeparti, Jan Sahl, fra Senterpartiet, Ragnhild Aarflot Kalland, og fra Venstre, Borg-hild Tenden, har merket seg at proposisjonen omhandler enkelte endringer i lov om elektronisk kommunikasjon, og at endringsforslagene i all hovedsak er motivert av den markedsmessige og tekniske utviklingen innenfor området for elektronisk kommunikasjon.

Komiteen deler også vurderingene om at erfaringer med bruken av regelverket, både nasjonalt og innenfor EØS-området siden 2003, har ført til behov for enkelte justeringer i nasjonal lovgivning, herunder at det har det framkommet behov for sterkere virkemidler på tilsynssiden.

Komiteen vil peke på at det er gledelig at de telepolitiske målsettingene om å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og framtidsrettede elektroniske teletjenester, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for bærekraftig konkurranse, ligger fast. Forslagene om sterkere virkemidler på tilsynssiden er ment å skulle tilrettelegge for bedre å kunne oppnå de telepolitiske målene.

Mobilregulerte soner

Komiteen har merket seg at de prinsipielle og personvernmessige hensynene rundt mobilregulerte soner er tatt stilling til i lov 17. juni 2005 nr. 87 om endringer i straffeprosessloven og politiloven hvor politiet, gjennom straffeprosessloven § 216 b annet ledd bokstav c, har fått adgang til å foreta identifisering av mobiltelefoner og andre kommunikasjonsanlegg ved bruk av teknisk utstyr.

Komiteen ser at endringene i ekomloven omhandler gjennomføring av lovendringen i straffeprosessloven som forutsetter etablering av såkalte mobilregulerte soner.

Komiteen har merket seg at forslaget fremmes for å sikre at kommunikasjonshensyn blir ivaretatt ved gjennomføringen av straffeprosesslovens be-

stemmelser. Og videre at hjemmelsgrunnlag (§ 6-2 nytt fjerde–syvende ledd) for etablering av særlige mobilregulerte soner gir en begrenset rett til å ta i bruk frekvenser som er tildelt andre.

Komiteen har merket seg at det er en forutsetning at bruken av særlige mobilregulerte soner ikke får urimelige konsekvenser for frekvensinnehaverne og sluttbrukerne, og at eventuelle uheldige sider ved etablering av mobilregulerte soner så langt som mulig avhjelpes. Hjemmelen for etablering av særlige mobilregulerte soner foreslås derfor avgrenset til politiet, Forsvaret og Kriminalomsorgen, som klart har identifisert et behov for en slik hjemmel.

Komiteen har videre merket seg at de typer utstyr, metoder og omfang justismyndighetenes inngrep i mobile soner vil ha, er lite kjent i dag og vil avhenge av blant annet kriminalitetsutviklingen og den teknologiske utviklingen. Dette er moment som taler for særlig årvåkenhet fra tilsynsmyndigheten og allmennheten, for å sikre at gjennomføringen av mobilregulerte soner skjer på en måte som best mulig ivaretar hensyn til personvern, forbrukerinteresser, driftssikkerhet og kvalitet i elektroniske kommunikasjonsnett.

Komiteen vil også understreke at justismyndighetenes bruk av frekvenser tildelt andre, i dette tilfelle hovedsakelig mobiloperatører, taler for å møtekomme frekvensinnehavernes informasjonsbehov når frekvenser tildelt dem tas i bruk. Det faktum at konsekvensene av bruken ikke er entydig kjent, styrker dette hensynet.

Komiteen mener derfor at justismyndighetene via Post- og teletilsynet på egnet måte bør holde frekvensinnehaverne informert om hvilke frekvenser som er tatt i bruk gjennom mobilregulerte soner, når og hvor dette skjedde, samt hvilken metode som ble tatt i bruk. Det må i den forbindelse etableres rutiner som sikrer at informasjonen behandles og oppbevares på en sikker og forsvarlig måte av særlig autorisert personell hos frekvensinnehaverne.

Spam og ondartet programvare

Komiteen har med glede merket seg at departementet har vurdert om gjeldende regulering er et hensiktsmessig virkemiddel for å kunne bekjempe spam og ondartet programvare innenfor rammen av ekomlovgivingen, selv om det ikke foreslås endringer på det nåværende tidspunkt. Komiteen mener dette er et alvorlig problem for samfunnet. Komiteen vil derfor understreke at myndigheten følger utviklingen nøye, og fortløpende vurderer behovet for å ta i bruk regulering, slik det er beskrevet i proposisjonen.

2. OT.PRP. NR. 3 (2007-2008)

2.1 Sammendrag

2.1.1 Fellesfakturert tjeneste (§ 1-5 og § 2-12)

Samferdselsdepartementet legger i Ot.prp. nr. 3 (2007-2008) frem forslag til definisjon av fellesfakturert tjeneste i § 1-5 nr. 15, samt en presisering av ekomloven § 2-12 om fellesfakturert tjeneste. § 1-5 nr. 15 definerer fellesfakturert tjeneste og setter rammene for virkeområdet for reguleringen av slike tjenester. Med "innholdstjeneste" menes tjeneste som kommer i tillegg til vanlig trafikktjeneste over elektronisk kommunikasjonsnett, og som det betales særskilt for.

Gjeldende bestemmelse i § 2-12 regulerer myndighetens mulighet til å gi forskrift om fellesfakturert tjeneste. Fellesfakturert tjeneste er innholdstjeneste som leveres over elektroniske kommunikasjonsnett (herunder fast-, mobil- og kringkastingsnett), og som blir fakturert sammen med elektronisk kommunikasjonstjeneste. Innholdstjeneste som leveres over internett og som betales sammen med mobilregningen eller sammen med internetttilgangen, er også en fellesfakturert tjeneste. Det finnes mange typer fellesfakturerte tjenester.

Bestemmelsen foreslås presisert for å klargjøre at myndigheten også har mulighet for å fastsette nærmere regler om en klageordning for klager vedrørende fellesfakturerte tjenester og finansiering av en slik ordning.

Som bakgrunn for forslaget ble det bl.a. vist til at de tekniske, juridiske og økonomiske forutsetningene har endret seg vesentlig siden teletorgforskriften av 1994 ble utarbeidet. Teletorgforskriften regulerer fellesfakturerte tjenester levert over særskilte nummerserier i fastnettet.

2.1.2 Internasjonal gjesting i mobilnett (§ 4-14)

Samferdselsdepartementet legger i proposisjonen frem forslag til ny § 4-14 i ekomloven om internasjonal gjesting i mobilnett (roaming). Bestemmelsen gir hjemmel til å fastsette nærmere regler i forskrift om internasjonal gjesting i mobilnett. Med internasjonal gjesting i mobilnett menes når et lands mobilnettverkstilbyder ("den besøkte mobiltilbyder") tilbyr bruk av mobiltjenester til et annet lands mobilnettverkstilbyder ("hjemmetilbyder") slik at hjemmetilbyderen kan tilby sine abonnenter å foreta og motta telefonsamtaler og benytte andre mobiltjenester (sms, data mv.) i det besøkte mobilnettverket.

Formålet med reguleringen er å redusere de høye prisene på internasjonal gjesting i mobilnett i EU/EØS.

Hjemmelen er foreslått med sikte på å gjennomføre EUs forordning om roaming i offentlige mobilkommunikasjonsnett som ble vedtatt 27. juni 2007.

Forordningen gjelder taletjenesten. Gjennomføringen foreslås gjort på vanlig måte ved at forordningen oversettes til norsk og tas inn som vedlegg til ekomforskriften, via en gjennomføringsbestemmelse som inntas i selve forskriften.

Dette er en ny bestemmelse, og internasjonal gjesting i mobilnett er ikke tidligere regulert i norsk rett.

Samferdselsdepartementet mener reguleringen av internasjonal gjesting i mobilnett vil være et viktig skritt i retning av å sikre norske forbrukere lavere ringepriser i utlandet.

Når det gjelder tidspunktet for ikrafttreden av dette regelverket, arbeider Samferdselsdepartementet for at ikrafttreden skal skje så snart som mulig. Ikrafttredelsestidspunktet vil imidlertid avhenge av tidspunktet for forordningens innlemming i EØS-avtalen, og ikrafttreden av dette tillegget i EØS-avtalen.

Samferdselsdepartementet mener det fremgår av lovbestemmelsen at den gjelder alle mobiltilbydere, men for å unngå all tvil vil det presiseres i merknaden til lovbestemmelsen at også aktører uten sterk markedsstilling (SMP) er forpliktet.

2.1.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

For fellesfakturert tjeneste vil forslaget ikke føre til økonomiske endringer for bransjen samlet sett.

Reguleringen av internasjonal gjesting i mobilnett innebærer noen nye oppgaver for Post- og teletilsynet. Post- og teletilsynet er brukerfinansiert. Økte kostnader vil derfor måtte finansieres av markedsaktørene.

Det er vanskelig å forutsi den nøyaktige nettoeffekten av prisnedsettelsen for norske mobiltilbydere. Sannsynligheten er stor for at både norske tilbydere og norske sluttbrukere vil tjene på reguleringen. Samfunnsøkonomisk vil det kunne bli en betydelig gevinst.

2.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Samferdselsdepartementets vurderinger når det gjøres endringer i ekomloven der det tas sikte på å gjøre endringer innenfor tre bestemmelser, henholdsvis endringer i § 1-5 og § 2-12 vedrørende fellesfakturerte tjenester og ny § 4-14 om internasjonal gjesting i mobilnett (internasjonal roaming).

Komiteen vil uttrykke støtte til at det norske begrepet for roaming blir gjesting i mobilnett. Komiteen er positiv til at departementet foreslår en ny bestemmelse i ekomloven § 4-14, som vil gi hjemmel til å fastsette nærmere regler i forskrift om internasjonal gjesting i mobilnett, og at dette er foreslått med sikte på å gjennomføre EUs forordning om roaming i offentlige mobilkommunikasjonsnett. Komiteen

mener dette vil være positivt for norske forbrukere ved at det vil redusere de høye prisene på internasjonal gjesting i mobilnett i EU/EØS.

3. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonene og råv Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven)

I lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 1-2 annet ledd skal lyde:

Kongen kan ved enkeltvedtak eller forskrift avgjøre hva som skal anses å falle innenfor lovens saklige virkeområde.

§ 1-5 ny nr. 15 skal lyde:

15. fellesfakturert tjeneste:

forhåndsbetalt og etterskuddsbetalt innholds- tjeneste som tilbys over elektronisk kommunikasjonsnett og som faktureres sammen med elektronisk kommunikasjonstjeneste.

§ 2-3 annet ledd skal lyde:

Myndigheten kan gi forskrift eller treffe enkeltvedtak om forhold regulert i første ledd, herunder at tilbyder skal gjennomføre tiltak som forebygger og begrenser mengden av massedistribuerte elektroniske meldinger, ondartet programvare og lignende.

§ 2-10 annet ledd nr. 4 blir nytt første ledd tredje punktum og skal lyde:

Tilbyder skal formidle viktig melding fra statsmyndighet.

§ 2-12 skal lyde:

§ 2-12 Fellesfakturert tjeneste:

Myndigheten kan gi forskrifter om fellesfakturerte tjenester, herunder om klage- og tilsynsordninger for slike tjenester og om finansiering av slike ordninger.

§ 3-4 annet ledd annet punktum skal lyde:

I slike tilfeller skal EFTAs overvåkningsorgan konsulteres.

§ 4-4 fjerde ledd skal lyde:

Tilbyder med sterk markedsstilling på marked for produktene full og delt tilgang til det faste aksessnettet skal tilby samlokalisering til annen tilbyder ved rimelig anmodning om slik tilgang.

§ 4-5 annet ledd skal lyde:

Tilbyder med sterk markedsstilling på marked for produktene full og delt tilgang til det faste aksessnettet skal gi tilgang til informasjons- og støttesystemer.

§ 4-6 tredje ledd første punktum skal lyde:

Tilbyder med sterk markedsstilling på marked for produktene full og delt tilgang til det faste aksessnettet skal utarbeide et standardtilbud om tilgang til det faste aksessnettet.

§ 4-10 skal lyde:

§ 4-10 *Regulering av sluttbrukertjeneste*

Når plikter etter §§ 4-1 til 4-9 og 4-11 ikke vil være tilstrekkelig for å legge til rette for bærekraftig konkurranse, kan myndigheten pålegge tilbyder med sterk markedsstilling i sluttbrukermarkedene vilkår for tilbud av sluttbrukertjeneste. Vilkårene kan blant annet omfatte offentliggjøring, standardtilbud, ikke-diskriminering, pris- og regnskapsregulering og forbud mot urimelig koblingssalg.

§ 4-12 første ledd skal lyde:

Tilbyder med sterk markedsstilling på hele eller deler av markedet for minimumstilbud for overføringskapasitet skal tilby slik overføringskapasitet på ikke-diskriminerende vilkår til sluttbrukere. Myndigheten kan pålegge tilbyder å tilby slik overføringskapasitet til kostnadsorienterte priser.

Ny § 4-13 skal lyde:

§ 4-13 *Taushetsplikt ved tilgang og samtrafikk*

Enhver tilbyder plikter å bevare taushet om opplysninger som mottas fra annen tilbyder før, under eller etter forhandlinger om tilgangs- eller samtrafikkavtaler. Slik informasjon skal heller ikke brukes innad i egen virksomhet til annet enn det informasjonen var forutsatt brukt til ved avgivelsen av informasjonen.

Ny § 4-14 skal lyde:

§ 4-14 *Internasjonal gjesting i mobilnett*

Myndigheten kan gi forskrifter om internasjonal gjesting i mobilnett, herunder pålegge tilbyder prisforpliktelser.

§ 6-2 nytt fjerde til syvende ledd skal lyde:

Myndigheten kan i særskilte tilfeller etter søknad fra politiet og Forsvaret gi tillatelse til bruk av frekvenser som er tildelt andre når det må anses nødvendig for oppfyllelse av viktige, tjenestlige behov.

Tilsvarende kan myndigheten etter søknad gi kriminalomsorgen tillatelse til bruk av frekvenser som er tildelt andre for etablering av mobilfrie soner i og i tilknytning til sine anstalter.

Politiet kan uten tillatelse fra myndigheten ta i bruk frekvenser som er tildelt andre dersom vilkårene for identifisering av kommunikasjonsanlegg etter straffeprosessloven § 216 b annet ledd bokstav c er oppfylt. Politiet skal varsle myndigheten så snart som mulig etter at frekvenser tildelt andre er tatt i bruk.

Frekvensbruken etter fjerde, femte og sjette ledd skal skje på en måte som i minst mulig grad griper inn i rettigheter som følger av allerede tildelte frekvenstillatelser.

Nåværende fjerde ledd blir nytt åttende ledd.

§ 7-1 nytt tredje til femte ledd skal lyde:

Myndigheten kan utpeke andre offentlige organer eller private for administrering av nummer, navn og adresser for nærmere avgrensede formål, herunder adresseringsdatabaser.

Myndigheten kan gi forskrifter om tillatelse til bruk av nummer, navn og adresser, om bruk av nummerplaner og planer for navn og adresser, og om nærmere vilkår for utpekt offentlig organ eller private som administrerer nummer, navn, adresser etter tredje ledd.

Kompetansen etter første til fjerde ledd omfatter også private nummer-, navn- og adresserressurser. Forbudet i annet ledd annet punktum omfatter ikke private ressurser.

§ 7-4 første ledd skal lyde:

Tilbyder skal løpende melde opplysninger om bruk av nummer, navn og adresser og tilknyttede sluttbrukere til tilbydere av nummeropplysningstjenester og telefonkatalog, jf. § 5-1 første ledd.

§ 9-3 første og annet ledd skal lyde:

Når avgjørelse etter §§ 3-2 annet ledd, 3-3, 3-4 første ledd, 4-1 fjerde ledd og 4-2 annet ledd vil kunne påvirke handelen mellom EØS-landene, skal et begrunnet forslag sendes til EFTAs overvåkningsorgan for konsultasjon med sikte på europeisk harmonisering. EFTAs overvåkningsorgan og andre berørte myndigheter innenfor EØS-området kan kommentere forslaget innen en frist på en måned etter konsultasjonsprosedyrens start.

Når *forslaget* definerer nye markeder eller utpeker eller trekker tilbake utpeking av sterk markedsstilling, og EFTAs overvåkningsorgan finner at det:

1. kan påvirke handelen mellom EØS-landene eller
2. kan utgjøre en handelshindring i strid med EØS-avtalen eller
3. EFTAs overvåkningsorgan er i alvorlig tvil om forslaget er i samsvar med EØS-retten

kan EFTAs overvåkningsorgan innen tre måneder etter konsultasjonsprosedyrens start, kreve at forslaget trekkes tilbake.

§ 10-6 nytt tredje ledd skal lyde:

Myndigheten kan påby tiltak for å hindre utstråling som forstyrrer elektronisk kommunikasjon uavhengig av hvilken type utstyr som forårsaker forstyrrelsen. Tiltakene som påbys skal være forholdsmessige basert på en helhetsvurdering av partenes interesser og samfunnsmessige interesser.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 10-7 skal lyde:

§ 10-7 Tvangsmulkt

For å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av denne lov oppfylles, kan myndigheten fastsette en løpende tvangsmulkt for hver dag som går inntil lovstridig virksomhet er opphørt eller pålegg med hjemmel i loven er oppfylt.

Myndigheten bestemmer når mulkten begynner å løpe. Myndigheten kan i særlige tilfeller redusere eller frafalle påløpt tvangsmulkt.

Myndigheten kan gi forskrift om tvangsmulkt.

§ 10-8 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Myndigheten kan kalle tilbake radioamatørlisens når innehaver har opptrådt i strid med forskrift om radioamatørlisens.

Ny § 10-12 skal lyde:

§ 10-12 Tilbakebetaling mellom tilbydere

Tilbyder som har betalt for høy pris i forhold til en prisforpliktelse fastsatt i eller i medhold av denne lov, kan kreve overprisen tilbakebetalt.

Etter anmodning fra den berettigede kan myndigheten fatte enkeltvedtak om tilbakebetaling av overpris mellom tilbydere. I vurderingen av om det bør treffes vedtak om tilbakebetaling, skal myndigheten blant annet ta hensyn til tilbakebetalingsbeløpets størrelse og om det i tidligere perioder for den aktuelle tjenesten har blitt tatt for lav pris. Myndighetens

avgjørelse om ikke å treffe vedtak om tilbakebetaling, kan ikke påklages.

Det skal beregnes renter av tilbakebetalingskravet i samsvar med forsinkelsesrenteloven. Frem til forsinkelsesrenten begynner å løpe skal Norges Banks pengemarkedsrente tillagt fire prosent benyttes som rentesats.

Ny § 10-13 skal lyde:

§ 10-13 Overtreddelsesbot

Myndigheten kan pålegge en fysisk person eller et foretak overtreddelsesbot dersom personen, foretaket eller noen som handler på vegne av foretaket forsettlig eller uaktsomt

1. Overtrer §§ 2-2 første ledd, 2-4 til 2-9, 2-14, 4-1 tredje ledd, 4-2 første eller tredje ledd, 4-3 første ledd, 4-4 fjerde eller femte ledd, 4-5 annet ledd, 4-6 tredje ledd, 4-7 tredje ledd, 4-8 annet eller sjette ledd, 4-11, 4-12 første eller annet ledd, 4-13, 6-2, 7-1 annet ledd, 7-3 første ledd, 7-4 første ledd, 8-1 annet ledd eller 10-4
2. overtrer forskrift gitt med hjemmel i §§ 2-1 til 2-9, 2-10 annet ledd, 2-12, 2-14, 4-1 til 4-8, 4-11, 4-12, 5-1, 6-2, 6-5, 7-1 til 7-4, 8-1, 10-3 eller 10-5 når det i forskrift er fastsatt at overtreddelse av den aktuelle bestemmelse medfører overtreddelsesbot
3. overtrer enkeltvedtak fastsatt med hjemmel i §§ 2-3 til 2-5, 2-10 annet ledd, 4-1, 4-2 annet ledd, 4-4 første til tredje ledd, 4-5 første ledd, 4-6 første, annet eller fjerde ledd, 4-7 første eller annet ledd, 4-8 første, tredje til femte ledd, 4-10, 5-3, 6-2, 6-5 annet ledd, 7-2, 7-5, 8-1, 10-4, 10-6 eller 10-10
4. overtrer beslutning fastsatt med hjemmel i § 10-3 eller
5. gir uriktige eller ufullstendige opplysninger til myndigheten.

Ved fastsettelse av overtreddelsesbotens størrelse skal det særlig legges vekt på overtreddelsens grovhet, overtreddelsens varighet, utvist skyld og foretakets omsetning.

Overtreddelsesbot forfaller til betaling to måneder etter vedtaksdato. Vedtak om overtreddelsesbot er tvangsgrunnlag for utlegg. Dersom det anlegges søksmål mot staten for å prøve vedtaket, suspenderes tvangskraften. Retten kan prøve alle sider av saken.

Adgangen til å pålegge bot foreldes etter 5 år. Fristen avbrytes når myndigheten meddeler en fysisk person eller et foretak at vedkommende er mistenkt for overtreddelse av loven eller vedtak fastsatt med hjemmel i loven.

Myndigheten kan gi forskrift om utmåling av overtreddelsesbot.

§ 11-5 skal lyde:

§ 11-5 Brukerklagenemnda for elektronisk kommunikasjon

Brukerklagenemnda skal behandle klager fra sluttbruker vedrørende tvister mellom sluttbruker og tilbyder av elektronisk kommunikasjonstjeneste, når sluttbruker er en fysisk person eller en mindre juridisk person. Brukerklagenemnda skal sikre en rimelig, rettferdig og hurtig behandling av slike tvister. Nemndas organisering og sammensetning skal ivareta balansen mellom nærings- og forbrukerinteresser.

Sluttbruker kan kreve nemndsbehandling av enhver tvist hvor nemnda er kompetent, såfremt sluttbrukeren har saklig interesse i å få nemndas uttalelse i saken. Tilbyder av elektronisk kommunikasjonstjeneste som omfattes av klageordningen, plikter å la nemnda behandle tvister med sluttbruker. Myndigheten kan unnta tilbyder eller gruppe av tilbydere fra klageordningen. Så lenge en tvist er til behandling i nemnda, kan ikke en part bringe den inn for de alminnelige domstoler.

Brukerklagenemndas virksomhet skal finansieres av tilbyderne av de tjenestene som omfattes av klageordningen. Skyldige bidrag er tvangsgrunnlag for utlegg.

Myndigheten kan i enkeltvedtak eller forskrift fastsette nærmere bestemmelser om Brukerklagenemnda, herunder nærmere bestemmelser om finansiering og hvilke tjenester som skal omfattes av klageordningen, og kan i forskrift presisere og avgrense nemndas kompetanse.

§ 11-6 femte ledd skal lyde:

Vedtak som departementet fatter som klageinstans kan ikke påklages til Kongen med mindre annet følger av forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

§ 11-7 nytt første, annet og tredje ledd skal lyde:

Departementet kan omgjøre vedtak fattet av Post- og teletilsynet i samsvar med forvaltningsloven § 35 første ledd.

Departementet kan, med unntak for saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning, jf. tredje ledd, omgjøre vedtak i samsvar med forvaltningsloven § 35 tredje og femte ledd.

I saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning kan Kongen i statsråd omgjøre vedtak i samsvar med forvaltningsloven tredje og femte ledd.

Nåværende annet til fjerde punktum blir nytt fjerde ledd første til tredje punktum.

§ 12-4 skal lyde:

§ 12-4 Straff

Med bøter eller fengsel inntil seks måneder straffes den som forsettlig eller uaktsomt

1. *overtrer §§ 2-5 annet ledd jf. sjette ledd, eller femte ledd, 2-6 første eller annet ledd, 2-7 til 2-9, 2-13, 4-7 tredje ledd, 4-8 sjette ledd, 6-2, 7-1 eller 8-1*
2. *overtrer forskrift gitt med hjemmel i §§ 2-3, 2-7 til 2-9, 2-10 annet ledd, 2-13, 6-2, 7-1 eller 8-1*
3. *overtrer enkeltvedtak fastsatt med hjemmel i §§ 2-3, 2-5 første ledd, 2-10 annet ledd, 3-4, 4-1, 4-2 annet ledd, 4-4 første til tredje ledd, 4-5 første ledd, 4-6 første, annet eller fjerde ledd, 4-7 første eller annet ledd, 4-8 første, eller tredje til femte ledd, 4-9 første til tredje ledd, 4-10, 6-2, 7-1, 7-2, 8-1 eller 10-6 eller*
4. *gir uriktige eller ufullstendige opplysninger til myndigheten, jf. § 10-3.*

Hvis hensikten med å overtre § 2-9 er å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning, eller gjerningspersonen i slik hensikt på annen måte utnytter opplysninger som er omfattet av taushetsplikten, kan fengsel i inntil tre år anvendes.

Medvirkning straffes på samme måte.

II

Loven her gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 27. november 2007

Per Sandberg

leder

Truls Wickholm

ordfører

